

Ghent – gärna på semester, men inte på utbyte

Innan avresa

Från tidigare erfarenheter vet jag att utbytesstudier är en fantastisk möjlighet att upptäcka nya saker, finna nytt engagemang och utvecklas både personligt och inom det ämne man studerar. Eftersom jag själv är intresserad av miljö och hållbarhet inom arkitektur ville jag söka mig till ett utbytesprogram med uttalat hållbarhetsfokus, eftersom sådana kurser är något jag saknat på KTH. Jag ville även söka mig till ett land inom EU för att kunna ta del av Erasmus stipendiet, och sökte bara bland kurser på engelska för att vara säker på att kunna hänga med i undervisningen. Eftersom jag tidigare vaccinerat mig mot Meningit behövde jag varken vaccinera mig, söka visum eller ta någon språkkurs, och kunde därför åka till Ghent och KU Leuven med föga besvär men stora förväntningar på utbildningen och dess innehåll.

Ankomst

För att ha tid att göra mig hemmastadd i staden och kunna lösa eventuella problem med boendet åkte jag ner till Belgien och Ghent en vecka innan registreringsdagen. Under registreringen fick vi även en informationsgenomgång om skolan, dess historia och de resurser som erbjuds studenter. Det var även vid detta tillfälle som vi fick göra vårt officiella val av studio och elective.

Utöver registreringstillfället höll inte skolan några välkomsträffar och på campus i Ghent finns ingen studentkår. Istället ordnas aktiviteter av ESN, en studentorganisation som ordnar events och utflykter för studenter från samtliga universitet i staden. ESN ordnar även mottaganden på flygplatsen och centralstationen i Ghent, men eftersom jag kom till staden så pass tidigt kunde jag inte delta.

Ekonomi

Jag fick Erasmusstipendiet, som tyvärr inte täckte mina kostnader på långa vägar men detta berodde mestadels på den hyra jag betalade. Generellt skulle jag uppskatta att priserna för t.ex. mat och shopping i Ghent var likvärdiga med priserna här i Stockholm. Vill man gå på sightseeing finns det väldigt förmånliga rabatter för ungdomar och studenter som är under 27 år gamla. Inga obligatoriska utgifter tillkom vid utbytet.

Boende

KU Leuven har inga studentbostäder i Ghent så för att hitta bostad hänvisas man till den privata marknaden. Det finns företag som erbjuder studentboenden på en mer organiserad nivå, men jag upplevde att det var mycket svårt att hitta några lediga boenden för andra terminen och att de allra flesta kontrakten var för 10 månader, alltså inte anpassade för utbyten som bara sträcker sig över en termin.

Jag, och många av de utbytesstudenter som jag pratade med i Ghent, hittade istället mitt boende över Facebook. Det finns en väldigt aktiv grupp som heter "Rooms in Ghent for erasmus students" där

privata aktörer lägger ut allt från delade rum och lägenheter kring 300€/månad till studios och egna lägenheter som pendlar från ca 500€ till 800€/månad - och mer.

Jag var ute i god tid, hade tur och hittade en supertrevlig landlord och en perfekt liten lägenhet i ett område som heter Ekkerghem, precis utanför stadskärnan med service och kollektivtrafik inom en radie om 700 meter. Stadskärnan och campus var bara en 20-minuters promenad bort, vilket med cykel hade tagit ca 5 minuter.

Man ska dock vara försiktig när man söker boende på Facebook, särskilt eftersom många vill ha en förskottsbetalning innan hyresperioden startar. I bästa fall har man möjlighet att åka ner, träffa sin landlord och se lägenheten innan man skriver kontrakt, men den möjligheten hade inte jag. KU Leuven's student services var väldigt trevliga och hjälpte mig att läsa och kontrollera validiteten av hyreskontraktet innan jag skrev på det, men även de varnade mig för risken för bedrägerier på den privata marknaden.

Universitetet och studierna

KU Leuven är ett universitet vars stora campus ligger i Bryssel och Leuven. I Ghent har den ett tekniskt campus som är helt åtskilt från arkitektutbildningen som bedrivs på Campus Saint-Lucas. Lokalerna är utspridda på tre olika platser i Ghent, och det är ungefär 5 minuters gångavstånd mellan dem. Det gjorde att det blev svårt att känna någon riktig tillhörighet, och i början var det svårt att veta var man skulle befinnas sig för olika lektioner och föreläsningar. Detta innebär även att det inte finns någon ritsal och man har ingen egen sittplats som student. Samtliga universitetslokaler stänger dessutom på kvällar och helger. Det saknas därför bra utrymmen för studenter att träffas och arbeta när universitetslokalerna har stängt, och det mesta av arbetet utförs från den egna bostaden.

Det finns en verkstad med maskiner och t.ex. laserskärare, men det erbjuds inga kurser eller genomgångar av lokalen och systemen för oss utbytesstudenter. Verkstaden var dessutom inhytt i en gammal kyrkobyggnad som var i stort behov av restaurering – den gamla strukturen var inklädd i plywood och ett nät hade spänts upp för att hindra bitar av innertaket från att falla ner. Vi fick höra från skolan att verkstaden och kyrkans framtid var oklara, och att man inte riktigt visste vad man ska göra med dem.

Som tidigare nämnt var samtliga av mina kurser på engelska, vilket beror på att masterutbildningen är delad i två: det belgiska masterprogrammet och det internationella. Alla utbytesstudenter hamnar automatiskt på det internationella programmet, medan belgiska studenter kan välja att ta del av det internationella masterprogrammet. Detta gör att en stor del av studenterna som man studerar med är utbytesstudenter, något som blir av betydelse när samtliga kurser krävde grupparbeten i grupper om ca 5 studenter och många av projekten är lokalt förankrade och kräver att man kan ta del av information på belgiska.

Eftersom det inte finns någon ritsal finns ingen självklar utgångspunkt, och dagarna kunde därför skilja sig åt en hel del. Schemalagd utbildning kunde starta vid 8.30 eller 9 på morgonen och sträcka sig till 18.30 eller 19.00 på kvällen. När jag var där tillägnades hela onsdagen till studion, medan halva måndag, tisdag och fredag var föreläsningar och seminarium eller workshops. Övrig tid förväntades man arbeta med sina projekt.

På KU Leuven används en betygsskala från 0-20, där 10-20 är godkänt och allt under 10 är underkänt utan möjlighet till komplettering. Betygsättning görs endast när slutbetyget för kursen sätts och enligt min erfarenhet vill inte lärare ange hur man ligger till, om man riskerar att bli underkänd eller inte, vilket leder till osäkerhet och stress. Dessutom var inlämningskraven ofta otydliga eller obefintliga och medan förväntningarna var höga kommuniceras inga riktlinjer för vilka kvalitéer eller egenskaper som genererade högre betyg. Det kommuniceras inte heller vem som gjorde betygsättningen eller hur den gjordes.

Även antagningssystemet är annorlunda, då jag hörde från en belgisk studiekamrat att alla som söker till utbildningen blir antagna. Kraven för att bli godkänd är istället högre, och utbildningen tar form av något som jag skulle kalla en elimineringsprocess där de som inte jobbat hårt nog underkänns och blir tvungna att göra om kurser eller hela årskurser, vilket leder till att många hoppar av utbildningen. Jag fick även höra från en belgisk studiekamrat att KU Leuvens arkitektutbildning är känd bland belgiska studenter för att vara hård och krävande, tydligen med syftet att göra studenterna tuffa inför arbetslivet. Arbete under kvällar och helger blev ett krav för att kunna möta lärarnas förväntningar i de, i vissa fall, veckovisa redovisningarna, så att umgås med nya vänner eller utforska den nya staden fanns det inte tid till. Detta, tillsammans med arbetsbördan, genererade ett studieklimat som var ohälsosamt stressig och knappast främjade utvecklingen av goda och väl genomarbetade projekt.

Kurser

För att studera heltid och få ihop 30 hp/ECTS på KU Leuven måste man ta 4 kurser: en studioskurs för 15 poäng, två obligatoriska kurser för 5 poäng vardera och en valbar kurs (elective) för 5 poäng. Ett stort problem som jag upplevde på KU Leuven är balansen (eller brisen på balans) mellan de olika kurserna. I studio, som utgör hälften av poängen, förväntas man arbeta lika hårt och producera lika mycket som i studion på KTH. En av de obligatoriska kurserna (Climate design and sustainability) som bara gav 5 poäng krävde lika mycket arbete som studion, särskilt mot slutet av terminen då förväntningarna och kraven ökade. Även den andra obligatoriska kursen (Landscape, Ecology and Urbanism) krävde en allt större arbetsinsats ju längre terminen gick. Den elective jag valde (Management of International projects) krävde en mycket liten arbetsinsats då läraren var medveten om hur mycket övriga kurser krävde, men arbetsbördan verkade variera en hel del beroende på vilket elective man fick.

Denna brist på balans och dålig koordination mellan kurserna skapade en, enligt min mening, orimlig arbetsbörda. Jag skulle därför inte rekommendera att man studerar mer än halvtid (15hp) på KU Leuven.

Som nämnt fick man lämna in sina preferenser för studio och elective under registreringsdagen. Många av de studios och electives som annonserades på hemsidan var dock inte valbara eftersom de redan var fyllda, en prioriteringsordning som utbyteskoordinatorerna beklagade som sade att de skulle se över. Detta gjorde att vi utbytesstudenter fick en känsla av att vi fick välja mellan de kurser som blivit över. Jag hade därför inte möjlighet att fullt ut välja kurser med det hållbarhetsperspektiv som ursprungligen fick mig att söka till KU Leuven.

Tyvärr hade jag otur att genomföra mitt utbyte under corona-pandemin, vilket innebar att 3 av 5 månader tog formen av distansstudier från mitt sovrum hemma i Sverige. Studiebördan, i kombination med pandemin, resulterade i att jag inte avslutade alla kurser, något som självfallet påverkar mitt helhetsintryck av dem. Studio och kursen Landscape, ecology and urbanism valde jag att hoppa av då jag insåg att deras upplägg försvårades av den dåvarande situationen (platsbesök som inte kunde genomföras och grupparbeten som försvårades av distansundervisningen), vilket ytterligare ökade arbetsbördan.

Den studio jag hamnade i (AOB Van God Los/OMG, A51056) handlade om hur man kan hantera det överflöd av obrukade kyrkor som finns i Belgien, medan min elective (Management of international projects, A50640) handlade om internationell projektledning med aktörer från olika länder. Båda kurserna var intressanta och mycket lärorika, även om de inte var mina förstahandsval.

De obligatoriska kurserna Climate design and sustainability (A31674) och Landscape, ecology and urbanism (A51302) hade ett tydligt hållbarhets- och miljöfokus, precis som jag sett fram emot. Tyvärr upplevde jag att detta fokus inte sträckte sig utanför föreläsningarna. Grupparbetena och de projekt som vi skulle producera utifrån informationen från föreläsningarna och egen research blev istället fokuserade på produktion av korrekta ritningar och diagram, eftersom detta var vad lärare fokuserade

på i handledning. Även under slutredovisningen i Climate design and sustainability handlade kritiken nästan uteslutande om det visuella materialets utförande vilket nagelfors på detaljnivå. Trots kursens uttalade hållbarhetsfokus nämndes varken hållbarhet eller miljö en enda gång under kritiken, och det fanns ingen diskussion om problematiken, frågeställningar eller angreppssätt. Efter att ha talat med en belgisk studiekamrat har jag förstått att detta är standard för KU Leuven, en följd av deras mål att producera ”tuffa” studenter, men min uppfattning är att det är en pedagogik som skapar arkitekter som bara bryr sig om ritningars korrekthet med minimalt intresse för det material och ställningstagande som ritningarna faktiskt visar.

Trots kursernas fokus på hållbarhet upplever jag därför att jag knappt lärt mig någonting nytt i ämnet. Det, tillsammans med det ovan beskrivna studieklimatet, gör att jag tyvärr inte kan rekommendera KU Leuven för utbyte.

Staden och landet

Som nämnt valde jag utbyte helt baserat på vilka kurser som erbjöds, och medan studierna var en besvikelse hade jag turen att hitta en riktig pärla i staden Ghent (lokalt stavat Gent). Med en mysig, medeltida stadskärna omgiven av kanaler finns det mycket att se och göra. Här finns klocktorn med fantastisk utsikt, en medeltida borg med förvånansvärt rolig audioguide, ringlande kullerstengator och broar som spänner sig över kanalernas glittrande vatten. Stadens storlek gör det lätt att gå eller cykla dit man vill, och kollektivtrafiken av bussar och spårvagnar är lätt att använda med hjälp av Google Maps.

Ca 260 000 invånare bor i staden och de belgare jag träffat har varit mycket trevliga och hjälpsamma. Utöver dem finns det en stor studentpopulation under terminerna, då bland annat Gent University med 46 000 studenter har sitt huvudcampus i Ghent.

Fritid och sociala aktiviteter

Som tidigare nämnt finns det en hel del att göra i Ghent och alla faciliteter man kan önska sig finns inom nära avstånd. Som student har man även tillgång till ESN, en studentorganisation som jag kan rekommendera då de anordnar aktiviteter av alla typer, från stadsvandringar och utflykter till andra Belgiska städer till fester, ”speedfriending” och olika typer av rabatterad träning. Det finns även olika prisklasser på de aktiviteter som organiseras, där vissa är helt gratis, och många av aktiviteterna kan man ta del av utan att vara betalande medlem i ESN.

De är mycket engagerade på sociala media, där man även kan höra av sig som privatperson för att få kontakt med andra studenter och föreslå någon form av aktivitet som man vill ha sällskap till. ESN har även avtal med cykeluthyrare i staden som gör att man kan låna cykel relativt billigt under sin vistelse.

Rekommendationer och övriga reflektioner

Alla kurser utom studion började i ganska lugn takt, vilket lätt kan lulla in en i tron om att det kommer fortsätta så terminen ut. Som nämnt trappades dock samtliga kurser upp, vilket ledde till en allt högre studietakt och ständigt ökande arbetsbörda. Trots mina negativa erfarenheter från KU Leuven vill jag inte på något sätt avskräcka från att åka på utbyte – tvärtom tycker jag absolut att du ska ta chansen att åka om du kan! – jag tycker bara inte att KU Leuven kan erbjuda en utbildning som är stimulerande och utvecklande i jämförelse med den på KTH.

Alltså: åk gärna till Ghent på semester för att se och njuta av staden, men ta ditt utbyte någon annanstans.